

ÚRAD PRO VYNÁLEZY
A OBJEVY

POPIS VYNÁLEZU K AUTORSKÉMU OSVEDČENIU

244338
(11) (B1)

{51} Int. Cl.⁴
A 61 K 35/78

[22] Prihlášené 29 11 84

[21] {PV 9177-84}

[40] Zverejnené 17 09 85

[45] Vydané 15 11 87

[75]

Autor vynálezu

KOŠA ARNOLD PAVOL, BRATISLAVA; ČUPKA PAVOL ing., MODRA;
VALACHOVÁ EMÍLIA, MALACKY

[54] Prostriedok na liečenie aftóznej stomatitídy

1

2

Účelom vynálezu je príprava prostriedku, ktorý sa používa na liečenie aftóznej stomatitídy.

Uvedeného účelu sa dosiahne vylúhovaním čerstvého ihličia borovíc rodu Pinus v zmesnom rozpúšťadle voda — etanol — kyselina octová v hmotnostnom pomere 72 až 84 : 8 až 12 : 7 až 16, pri teplote 20 až 100 stupňov Celsia, po dobu 15 minút až 7 dní, pričom hmotnostný pomer násady ihličia k hotovému výluhu je 1 : 8 až 1 : 12.

Vynález sa týka prostriedku na liečenie aftóznej stomatitídy. Prostriedok obsahuje zmes adstringentných, antiseptických a dezinfekčných látok vo vodno-etanolicko-octovom výluhu, ako aj ďalšie bližšie neurčené fyziologicky aktívne látky, ktoré pôsobia stimulačne svojim synergickým účinkom.

Vzhľadom na doteraz nedostatočné objasnenie príčiny vzniku choroby, zostáva liečba aj prevencia aftóznej stomatitídy stále neuspokojivá. Na skrátenie doby od vzniku afty až do jej zahojenia alebo zmenšenia bolestivosti sa doposiaľ používa potieranie afty 1 krát denne 3 %-ným dusičnanom strieborným a niektoré rastlinné adstringenciá, napríklad Herbadent Spofa. Z celkove podávaných liekov sa používa kyselina listová, Pyridoxin a vitamín B 12. Tieto lieky skracujú dobu hojenia afty a asi v 60 % zabráňujú aj recidívam. Príprava týchto prostriedkov je však náročná po ekonomickej aj spracovateľskej stránke.

Tieto nedostatky odstraňuje prostriedok podľa vynálezu, ktorého podstatou je, že pozostáva z výluhu z čerstvého ihličia borovic rodu *Pinus* v zmesi rozpúšťadiel: voda — etanol — kyselina octová v hmotnostnom pomere 72 až 84 : 8 až 12 : 7 až 16, pričom množstvo vyluhovaných látok v prostriedku je 0,3 až 0,6 hmot. %. Čerstvé ihličie sa vyluhuje v zmesnom rozpúšťadle voda — etanol — kyselina octová pri teplote 20 až 100 °C, po dobu 15 minút až 7 dní, pričom hmotnostný pomer násady ihličia k hotovému výluhu je 1 : 8 až 1 : 12. Zmesné rozpúšťadlo sa používa preto, lebo rozpúšťa takmer všetky terapeuticky účinné látky nachádzajúce sa vo vyššie uvedenej droge a pôsobí konzervačne, ako v zmysle mikrobiologickom, tak i chemickom. Z obsahových látok prítomných vo výluhu tvoria hlavný podiel éterické oleje s obsahom pinénu a horčiny s obsahom kyseliny askorbovej.

Hlavné výhody uvedeného prostriedku spočívajú v pomerne jednoduchej príprave, využití dostupných a lacných surovín a nízkej toxicite, pričom liečivý účinok je zrovnateľný s vyššie uvedenými známymi prípravkami.

Afty sú nepríjemným a recidivujúcim ochorením sliznice dutiny ústnej, kde sa prejavujú ako drobný výsyp 3 až 5 mm veľkých, niekedy aj väčších bolestivých povrchových

vriedkov. U niektorých osôb sa objavujú veľmi často, pričom najviac recidív je od 20 do 40 rokov. Afty sa vyskytujú počas celého roka, najviac však v jarných a jesenných mesiacoch.

Prostriedok bol podávaný pacientom s diagnózou stomatitis aphtosa. Prostriedkom boli potierané len postihnuté miesta, t. j. solitárne afty, a to 3 krát denne. Účinok bol badateľný už po jeden a poldňovej kúre. Najprv ustúpili bolesti a následne zbledli a zmenšili sa edematózne zdurené okraje afty. Použitie uvedeného prostriedku možno považovať vo všetkých prípadoch za úspešné. Vedľajšie pôsobenie prostriedku nebolo pozorované ani po opakovanom podávaní.

Ďalej sú uvedené príklady prípravy prostriedku podľa vynálezu.

Pr í k l a d 1

100 g posekaného ihličia borovice sosny (*Pinus silvestris*) sa nasype do 1 000 g vyluhovadla s obsahom 100 g 96 %-ného etanolu, 72 g konc. kyseliny octovej a 828 g vody. Zmes sa za stáleho miešania uvedie do varu, ohrev sa vypne a vyluhovanie prebieha za pozvoľného chladenia ešte 20 minút. Potom sa tekutina scedí, ihličie sa vylisuje a výluh sa doplní vyluhovadlom na 1 000 g. Výluh sa nechá 7 dní ustáť, prefiltruje sa a uchováva na tmavom a chladnom mieste.

Pr í k l a d 2

100 g posekaného čerstvého ihličia borovice kosodreviny (*Pinus pumilio*) sa nasype do 1 000 g vyluhovadla s obsahom 120 g 96 %-ného etanolu, 160 g konc. kyseliny octovej a 720 g vody. Zmes sa nechá vyluhovať pri teplote 20 °C 7 dní za každodenného premiešania násady. Po tomto čase sa tekutina scedí a ďalej sa pokračuje analogicky ako v príklade 1.

Prostriedok podľa vynálezu je tekutina hnedozelenej farby, výraznej vône po octe a éterickom oleji. Obsah etanolu sa pohybuje od 8 do 12 % hmotnostných. Výluh je stály, ak sa uchováva v nádobách dobre uzavretých, pri obvyčajnej teplote, chránených pred svetlom.

P R E D M E T V Y N Á L E Z U

1. Prostriedok na liečenie aftóznej stomatitídy, vyznačujúci sa tým, že pozostáva z výluhu z čerstvého ihličia borovic rodu Pinus v zmesi rozpúšťadiel: voda — etanol — kyselina octová v hmotnostnom pomere 72 až 84 : 8 až 12 : 7 až 16, pričom množstvo vyluhovaných látok v prostriedku je 0,3 až 0,6 hmot. %.

2. Spôsob výroby prostriedku na liečenie

aftóznej stomatitídy podľa bodu 1, vyznačujúci sa tým, že sa čerstvé ihličie borovic rodu Pinus vylúhuje v zmesnom rozpúšťadle voda — etanol — kyselina octová v hmotnostnom pomere 72 až 84 : 8 až 12 : 7 až 16, pri teplote 20 až 100 °C, po dobu 15 minút až 7 dní, pričom hmotnostný pomer násady ihličia k hotovému výluhu je 1 : 8 až 1 : 12.